

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : แนวทางในการตัดสินใจเข้ามีส่วนร่วมในการตรวจสอบข้อเท็จจริง
ในคดีอาญาของพนักงานอัยการ
โดย : นายภูษิต ธีระวนิชพงศ์

อาจารย์ที่ปรึกษาเอกสารวิจัย : นาวาอากาศเอก

(ศิพัฒน์ นามวัฒน์)

กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

เอกสารวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาข้อเท็จจริงและสภาวะแวดล้อมของปัญหาการค้นหาคำความจริงในคดีอาญา ตลอดจนแนวคิดทฤษฎีในการค้นหาคำความจริงในคดีอาญาตามระบบสากลเพื่อค้นหาแนวทางการตัดสินใจที่เหมาะสมแก่การเข้าไปตรวจสอบข้อเท็จจริงในคดีอาญาของพนักงานอัยการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การวิจัยดังกล่าว จึงได้ใช้แนวทางการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการสอบสวนคดีอาญา

ผลการวิจัยพบว่า ในคดีที่สำคัญ คือ คดีที่ข้อเท็จจริงมีความสลับซับซ้อน หรือคดีที่สื่อมวลชนให้ความสนใจ หรือมีข้อขัดแย้งในระหว่างคู่คดีหรือมีการร้องเรียนว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรมจากเจ้าหน้าที่ ไม่ว่าในการดำเนินการขั้นตอน พนักงานอัยการควรไปดูที่เกิดเหตุด้วยตนเองตั้งแต่ทราบเหตุคดี ซึ่งอาจทราบจากสื่อมวลชนเข้าไปทำข่าวหรือมีการร้องเรียนจากประชาชนผู้เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบพยานหลักฐาน โดยวิธีปฏิบัติในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายให้อำนาจชัดเจน พนักงานอัยการควรสร้างความสัมพันธ์กับพนักงานสอบสวนในท้องที่ของตน ซึ่งโดยธรรมชาติแล้วจะมีโอกาสพบปะทำงานร่วมกันในคดีอื่นๆ อยู่แล้ว ตั้งแต่ขั้นการตรวจสอบสำนวนการสอบสวนไปจนถึงการสืบพยานในศาล แล้วอาศัยการประสานงานตามความสัมพันธ์ในระบบราชการกับพนักงานสอบสวนดังกล่าวและกับเจ้าหน้าที่อื่นๆ ของรัฐที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมด้วยกัน เช่น เจ้าหน้าที่คุมประพฤติ กำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อจะได้มีโอกาสไปตรวจดูที่เกิดเหตุในคดีสำคัญ เพื่อแต่ต้องระมัดระวังในการวางตัวมิให้ถูกครหาได้ว่าเข้าไปแทรกแซงกระบวนการขึ้นสอบสวนด้วย

นอกจากนี้ ในระยะต่อไป มีความจำเป็นต้องเสนอขอแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการแจ้งจากพนักงานสอบสวนทุกคดีไปยังพนักงานอัยการ และพนักงานอัยการจะเข้าทำการสอบสวนเองหรือควบคุมการสอบสวนคดีก็ได้

โดยการขอให้ศาลออกหมายจับหรือหมายค้นจะต้องได้รับการกลั่นกรองจากพนักงานอัยการ
ก่อนทุกคดี เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน